

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТРАВМОФОКУСОВАНОЇ РОБОТИ»**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 10 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Теоретичні основи травмофокусованої роботи**» є вибірковою професійно-орієнтованою дисципліною, яка спрямована на формування у студентів системних знань про фундаментальні теоретичні концепції психологічної травми, історичний розвиток травмознавчих підходів, а також розуміння міждисциплінарного характеру травмофокусованої практики та її наукових засад.

Мета навчальної дисципліни «**Теоретичні основи травмофокусованої роботи**»: поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, концептуальними моделями у сфері психології травми, формування компетентностей для розуміння наукових основ травмофокусованої практики та критичного аналізу різних підходів до роботи з травмованими клієнтами.

Основними **завданнями** є:

вивчення історичного розвитку концепції психологічної травми та основних теоретичних шкіл;

аналіз сучасних нейробіологічних, психологічних та соціальних моделей травми;

освоєння класифікації типів травм та їх диференційних особливостей;

формування розуміння механізмів травматизації на біологічному, психологічному та соціальному рівнях;

розвиток навичок критичного аналізу травмофокусованих теоретичних концепцій;

вивчення етичних та методологічних основ травмофокусованої роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати**:

історичний розвиток концепції психологічної травми та становлення основних теоретичних шкіл травмознавства;

сучасні нейробіологічні, психологічні та соціальні моделі психологічної травми та їх наукове обґрунтування;

класифікацію типів психологічних травм, їх диференційні особливості та специфіку перебігу;

механізми травматизації на біологічному, психологічному та соціальному рівнях як взаємопов'язаної системи;

міждисциплінарний характер травмофокусованої практики та наукові засади різних підходів до роботи з травмою;

етичні та методологічні принципи травмофокусованої роботи з різними категоріями клієнтів.

уміти:

аналізувати та порівнювати різні теоретичні концепції психологічної травми з позицій їх наукової обґрунтованості;

застосовувати сучасні біопсихосоціальні моделі травми для розуміння стану та реакцій травмованого клієнта;

диференціювати типи психологічних травм та визначати їх специфічні прояви на різних рівнях функціонування особистості;

критично оцінювати травмофокусовані теоретичні підходи та обирати найбільш релевантні для конкретного випадку;

використовувати теоретичні знання про механізми травматизації як основу для планування практичної роботи з клієнтом;

дотримуватися етичних та методологічних принципів травмофокусованої роботи при взаємодії з травмованими клієнтами.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

критичність і концептуальна гнучкість: розвиток здатності аналізувати теоретичні підходи без догматичної прихильності до однієї школи; уміння інтегрувати знання з різних концептуальних систем для глибшого розуміння природи травми;

травмоінформована присутність: формування особистісної чутливості до проявів травматичного досвіду в комунікації та поведінці; здатність взаємодіяти з темою травми з повагою, обережністю та без ретравматизації;

інтелектуальна витривалість: уміння працювати зі складним, емоційно навантаженим теоретичним матеріалом без уникання чи знецінення; здатність утримувати когнітивну ясність при зануренні в теми страждання, насильства та втрати;

міждисциплінарне мислення: навички інтеграції знань із нейробиології, психології, соціології та суміжних дисциплін у цілісне розуміння феномену травми; уміння вести фаховий діалог із представниками різних наукових галузей у контексті травмофокусованої практики.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історичний розвиток концепції психологічної травми.

Тема 2. Нейробиологічні основи психологічної травми.

Тема 3. Психологічні теорії травми та класифікація травматичних подій.

Тема 4. Психопатологія травми та діагностичні концепції.

Тема 5. Соціокультурні, етичні та методологічні аспекти травмофокусованої роботи.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів: Свічадо, 2015. 448 с.

2. Вестбрук Дж., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів : Свічадо, 2014. 420 с.

3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.

4. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів: Видавництво УКУ, Свічадо, 2014. 120 с.

5. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації: методичний посібник для педагогічних працівників / С. Богданов, О. Залеська. Київ : Пульсари. 2018. 76 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>

3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua

5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>